CAPAZINE – LET’S CODE!

Művészetközvetítés, kritikai gondolkodás és közös alkotás a mesterséges intelligencia korában

CAPAZINE LET’S CODE mint program és a módszer

A CAPAZINE – LET’S CODE! a Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ 2025-ben megvalósított, nyolcadik CAPAZINE workshopja volt, amelynek központi témája az algoritmikus képalkotás, ezen belül a mesterséges intelligencia által létrehozott képek fotográfiára és vizuális kultúrára gyakorolt hatása volt. A több hónapon át zajló közös műhelymunka során 15, különböző művészeti és szakmai háttérrel rendelkező résztvevő hét alkotói csoportban dolgozott, és hét új fotográfiai projektet hozott létre.

Dontasz Zoi–Vági Zsófia: *BASE*, 2026 (részlet)
A munka a CAPAZINE – LET’S CODE! keretében jött létre az ötlettől a megvalósításig.

A workshop célja nem az volt, hogy a mesterséges intelligenciát pusztán új képkészítő eszközként ismertesse meg a résztvevőkkel. A gyakorlati kísérleteket olyan közös gondolkodás kísérte, amely az AI-képalkotás kulturális, társadalmi, etikai, szerzői jogi és környezeti kérdéseit is vizsgálta. A résztvevők azt kutatták, hogyan változik meg a fotográfiai kép fogalma akkor, amikor a kép létrehozásának folyamata részben vagy egészben algoritmikus rendszerekre bízható, és hogyan alakul át ennek következtében az eredetiség, a szerzőség, a hitelesség és az emlékezet fogalma.

A közel egyéves közös gondolkodás alapjául Vilém Flusser *A fotográfia filozófiája* című műve szolgált, amely radikális kérdéseket vet fel a technikai kép jelentéséről és az alkotói szabadság

új határairól, valamint Fred Ritchin *Synthetic Eye: Photography Transformed in the Age of AI* című, 2025-ben kiadott könyve, amely azt vizsgálja, hogyan alakítja át a mesterséges intelligencia a fotográfia szerepét, hitelességét és társadalmi hatását az információs korban.

A foglalkozások keretében igyekeztünk a lehető legtágabban értelmezni a generatív képalkotás lehetőségeit. A fotográfiával való kísérletezés mellett rövid mozgókép-szekvenciák és loopok alkotására is buzdítottuk a résztvevőket. Az állóképek „megmozdítása" a generatív AI egyik korán népszerűvé vált lehetősége, amelynek szemforgató Mona Lisákon keresztül vezető sikertörténete pontosan jelzi azt a dichotómiát, amely a kultúrtörténet és az új médiumok születése között feszül.

A workshopon kitértünk az alkotókat érintő egyéb kurrens témákra is: Kié a generált kép? Kihez tartoznak a betanítás során felhasznált adatbázisok? Milyen etikai és szerzői jogi kérdések merülhetnek fel ezek használatával kapcsolatban? Mekkora az AI-modellek tréningezésének energiaigénye és környezeti lábnyoma?

Meghívott előadók:
Fred Ritchin az International Center of Photography (ICP) School emeritus dékánja, a *Synthetic Eye: Photography Transformed in the Age of AI* című 2025-ben kiadott könyv szerzője
Geibl Kata fotográfus, oktató, MOME Fotográfia
Szabó István Zoltán irodalmár, irodalomkritikus, a *Neuromancia* című 2025-ben megjelent könyv szerzője
Áfrány Gábor médiaművész, a Művészetek Háza Veszprém f|x|r Galéria & Labor vezetője

A műhelymunka vezetői:
Szegedy-Maszák Zoltán képzőművész, egyetemi tanár, MKE Intermédia tanszék
Mucsi Emese, a Capa Központ kurátora

A LET'S CODE! egy 2018 óta folyamatosan működő workshop-sorozat részeként valósult meg. A CAPAZINE műhelyek alapvető módszere a különböző háttérrel és felkészültséggel rendelkező résztvevők közötti együttműködés, a meghívott szakemberekkel folytatott párbeszéd, a gyakorlati kísérletezés és a közös kritikai gondolkodás. A workshopok nem kizárólag fotográfusok számára nyitottak: a különböző művészeti és szakmai háttérrel érkező résztvevők együtt dolgoznak, így maga a csoport is a tanulás és az alkotás egyik eszközévé válik. A CAPAZINE műhelymunkára minden alkalommal korhatárra való tekintet nélkül lehet jelentkezni.

Nyilvános pályázati kiírás:
https://archiv.capacenter.hu/capazine-lets-code-2025-ben-is-indul-a-muhelymunka-a-capa-kozpontban-julius-20-ig-varjuk-a-jelentkezest/

Forrás: Capa Központ

A CAPAZINE műhelyről és szakmai vezetéséről

A CAPAZINE workshopok koncepcióját Gellér Judittal közösen készítettük el 2018 tavaszán. A műhelymunka szervezésében és megvalósításában a kezdetektől folyamatosan részt veszek mint műhelyvezető és a Capa Központ kurátora, így a kiállítások állandó társkurátora, valamint a CAPAZINE kiadványok szerkesztője és a bevezető tanulmányok szerzője.

A workshopok tematikus, több hónapon át zajló közös inspirációs és alkotási folyamatok, amelyekben a résztvevők nem kész művek bemutatásán keresztül, hanem saját projektjeik fejlesztésén, egymás munkájának megismerésén és közös gondolkodáson keresztül foglalkoznak egy-egy aktuális fotográfiai kérdéssel. A CAPAZINE workshop olyan mint egy egyetemi év: 12 héten át heti rendszerességgel inspirációs előadásokat hallgatunk – illetve tartunk, az aktuális workshopvezető-társsal –, majd 3 hónap produkciós időszak következik, amely alatt az alkotócsoportok folyamatos konzultáció mellett megvalósítják új műveiket. A workshop végkimenetele minden esetben egy kiállítás a Capa Központban és egy kísérleti kiadvány (zine).

Forrás: Capa Központ

A műhelyek szervezését a koncepció kialakításától és a résztvevők kiválasztásától kezdve a meghívott előadók felkérésén, a program felépítésén és koordinációján át a workshop kommunikációjáig és a létrejött munkák bemutatásáig én végzem. A LET'S CODE esetében ezt a több éve kialakult módszertant alkalmaztam egy olyan témára, amely a fotográfia aktuális technológiai és társadalmi változásait közvetlenül érinti.

Fontos alapelv, hogy a CAPAZINE workshopok nem kizárólag fotográfusok számára nyitottak. A résztvevők között különböző művészeti területekről és szakmai háttérrel érkező alkotók dolgoznak együtt. Ez a heterogenitás nem csupán a résztvevők sokféleségét jelenti, hanem a módszer fontos része: az eltérő tapasztalatok, gondolkodásmódok és tudások egymás mellé kerülése új szempontokat hoz létre az alkotói folyamatban.

Pedagógiai hátteremet tekintve magyar nyelv és irodalom szakos tanári diplomával rendelkezem. 2023 óta tanítom a *Bevezetés a fotótörténetbe* című kurzust a Szegedi Tudományegyetemen a tavaszi félévben, emellett rendszeresen tartok vendégelőadásokat a MOME-n és a METU-n.

A CAPAZINE műhely pedagógiai célkitűzései

A workshop egyik fontos pedagógiai célkitűzése az együttműködés és a csoportban való alkotás képességének fejlesztése. Az alkotói munka gyakran individuális tevékenység, ezért különösen fontosnak tartom, hogy a résztvevők megtapasztalják a közös döntéshozatalt, a kompromisszumok kialakítását és azt, hogyan lehet saját tudásukat és kreatív képességeiket egy közös projekt szolgálatába állítani.

A csoportokat különböző szakmai és művészeti háttérrel rendelkező résztvevők alkotják, így a közös munka természetes módon hozza magával a tudások és nézőpontok keveredését. Ez az interdiszciplináris gondolkodás új szempontokat és váratlan kapcsolódásokat teremthet, miközben a résztvevők megtanulják, hogyan építhetnek mások tudására és hogyan járulhatnak hozzá saját kompetenciáikkal egy közös alkotói folyamathoz. Ez az alaphelyzet egy különleges, zsezsgő, jó értelemben vett konfliktusos közeget teremt a kísérletezésnek.

A folyamat során fejlődik a kompromisszumkészség, az együttműködés és a saját képességek közösségi térben való alkalmazásának képessége is. Egy jól működő együttműködés megerősítheti a résztvevők önbizalmát, és olyan, az alkotói gyakorlaton túlmutató készségeket adhat, amelyek később bármilyen közösségi, szakmai vagy társadalmi környezetben segíthetik a beilleszkedést és a közös munka eredményességét.

A workshop fontos sajátossága a kezdetektől kezdve, hogy a résztvevők közül sokan itt vittek végig először egy teljes alkotói folyamatot az ötlettől a megvalósításon át egészen a kiállításig és a munkák kiadványban való megjelenéséig. A CAPAZINE így nemcsak az egyes projektek létrejöttét segíti, hanem betekintést ad a kortárs művészeti és intézményi működés komplex folyamatába is. A résztvevők megtapasztalják, hogyan lehet egy ötletet koherens projektté

fejleszteni, hogyan működik a közös munka és a szakmai visszajelzés, valamint milyen szempontok mentén válik egy alkotói projekt kiállíthatóvá és publikálhatóvá.

A LET'S CODE! konkrét megvalósítása

A CAPAZINE LET'S CODE! workshop során – ahogy eddig minden évben – a résztvevők a közös előadások, beszélgetések és gyakorlati kísérletek során alakították ki saját projektötleteiket. A különböző érdeklődési területek és megközelítések mentén hét alkotói csoport jött létre, amelyek hét különálló fotográfiai projektet fejlesztettek ki. A csoportmunka során az AI egyszerre jelent meg alkotói eszközként és kritikai vizsgálat tárgyaként. A projektek különböző oldalakról közelítették meg az algoritmikus képalkotás és a fotográfia kapcsolatát, többek között a hitelesség, az emlékezet, az identitás és a szerzőség kérdésein keresztül.

A produkciós időszakban a résztvevőket folyamatos konzultációval és mentorálással támogattuk. A workshopok elsősorban fotográfusok számára nyitottak, de a témától függően más területekről is érkeznek alkotók – korábban többek között food designerek, díszlettervezők, programozók, DJ-k és zeneszerzők is bekapcsolódtak. A LET'S CODE workshopvezető társam Szegedy-Maszák Zoltán képzőművész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem Intermédia Tanszékének oktatója volt. Az együttműködés révén a fotográfiai szempontok mellett képzőművészeti és intermédia-megközelítések is megjelentek a projektfejlesztésben.

A hét projekt különböző nézőpontokból vizsgálta a mesterséges intelligencia és a fotográfia kapcsolatát. Dontasz Zoi és Vágó Zsófia – *Base*: a családi fotóarchívum, a személyes emlékezet és az AI által létrehozott új képek viszonyát kutatta. Lévai Flóra és Takács Máté – *Átirat/Alternatíva*: azt vizsgálta, hogyan értelmezik és írják át az AI-modellek a múltat archív hírek és képek alapján. Buzássy Honóra és Holló Zsuzsa – *From root to code*: a növényi rendszerek alkalmazkodását és önszerveződését fordította le különböző generatív képalkotási technikák segítségével. Czeglédi Hanna, Kincses Gergő és Petrucz Ágnes – *WMRAVONVWO*: az emberi és gépi érzékelés különbségeit vizsgálta személyes emlékekből és vizuális kísérletekből kiindulva. Csizi Balázs és Kulcsár Géza – *Zöldház*: a természet organikus mintázatait, a kézműves alkotás struktúráit és az AI működését kapcsolta össze. Papp Gergely és Szilágyi Gábor – *ZAJ-VÁKUUM-KÉP*: a hagyományos fotográfiai eljárásokat matematikai és algoritmikus folyamatokkal kapcsolta össze, egy mozgásra változó installáció formájában. Vincze-Bába Gabriella – *GNŌTHI SEAUTON* [Ismerd meg önmagad!]: az AI által generált női arcokon keresztül vizsgálta a kortárs szépségideálokat, az algoritmikus vizuális normákat és azok önképre gyakorolt hatását.

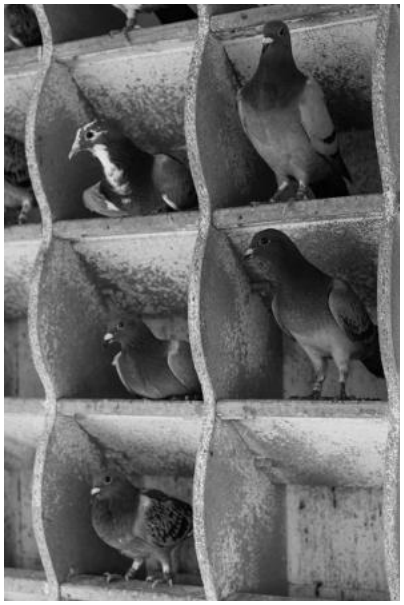
CAPAZINE mint belépőpont – Hosszú és rövidtávú eredmények és hatás

A workshop hosszabb távú szakmai hatását jól mutatják korábbi résztvevőink pályái is. Több, a CAPAZINE keretében megkezdett projekt később jelentős szakmai eredményeket ért el. A workshopokon létrejött munkák alkotói közül többen később nemzetközi szinten is sikeres

fotográfusokká és alkotókká váltak. Ez is azt mutatja, hogy a program során megszerzett tapasztalatok nemcsak egy konkrét projekt megvalósításához járulnak hozzá, hanem a résztvevők hosszabb távú szakmai fejlődését is támogatják: segítenek megérteni az intézményi és szakmai közeget, eligazodni annak működésében, és magabiztosabban jelen lenni benne alkotóként.

Néhány példa:

Szalai Dániel: *A törekvés eszközei* (részlet), 2018
Készült a LET'S PLAY! workshop keretében, a nemzetközi sikerű *Novogen* projekt előzményeként.

Neogrády Kiss Barnabás: *Fele-fele*, 2018
Készült a LET'S PLAY! workshop keretében, a Capa-nagydíjat nyert *Kettős kötés* című projekt előzményeként.

Kocsi Olga & Schór Ádám: ***Törjétek szét a józan ész korlátait!***
Készült a LET'S ROLL! workshop keretében, a Kassák díjra jelölt *Törjétek szét a józan ész korlátait!* című projekt első fázisaként

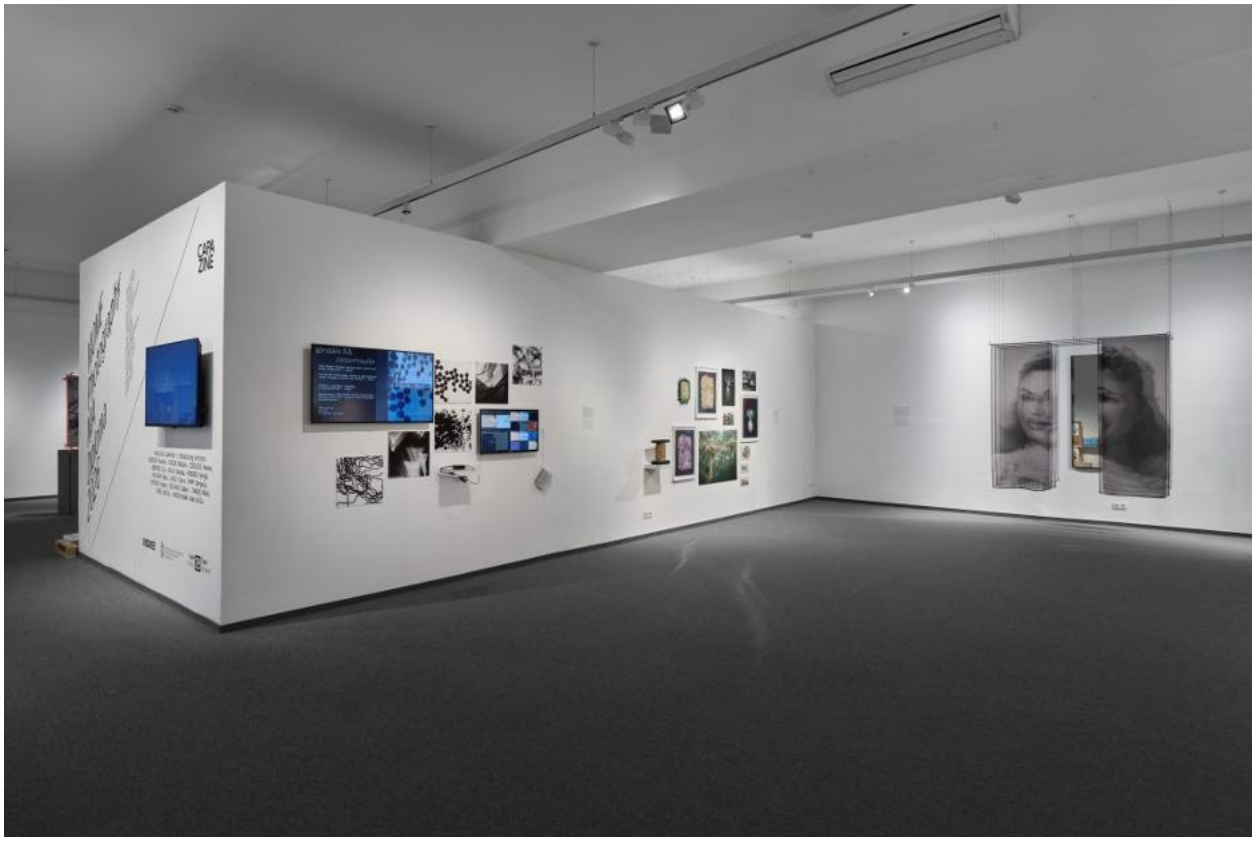
CAPAZINE LET'S CODE! kiállítás és zine

A workshop során létrejött hét fotográfiai projekt a CAPAZINE – LET'S CODE! zárókiállításán vált a nagyközönség számára is hozzáférhetővé a Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központban. A kiállítás a több hónapos közös kutatás és projektfejlesztés eredményeit mutatta be, és egyben lehetőséget teremtett arra, hogy a résztvevők első alkalommal intézményi kiállítási környezetben, kurátori és produkciós folyamat részeként mutassák be saját munkáikat.

A hét projekt különböző módokon közelített a mesterséges intelligencia és a fotográfia kapcsolatának kérdéséhez. A kiállításon az állóképek mellett mozgóképes és installatív megoldások is megjelentek, így a bemutatott munkák nem egyetlen, egységes képfogalmat képviseltek, hanem éppen a fotográfiai kép változó természetére reflektáltak. A kiállítás ezért nemcsak a workshop eredményeinek bemutatására szolgált, hanem annak a közös kutatási folyamatnak is a része volt, amely az algoritmikus képalkotás technológiai, társadalmi és kulturális következményeit vizsgálta.

A kiállítást 2026. szeptember 1-jén nyitottuk meg, és 2026. szeptember 30-án zártuk a programot. A finisszázs egyben a workshop közös munkafolyamatának lezárását és a létrejött projektek további, kiadvány formájában történő feldolgozásának kezdetét is jelentette egy kísérleti konzultációs session-nel a mesterséges intelligencia és Kosnas Robin grafikus részvételével.

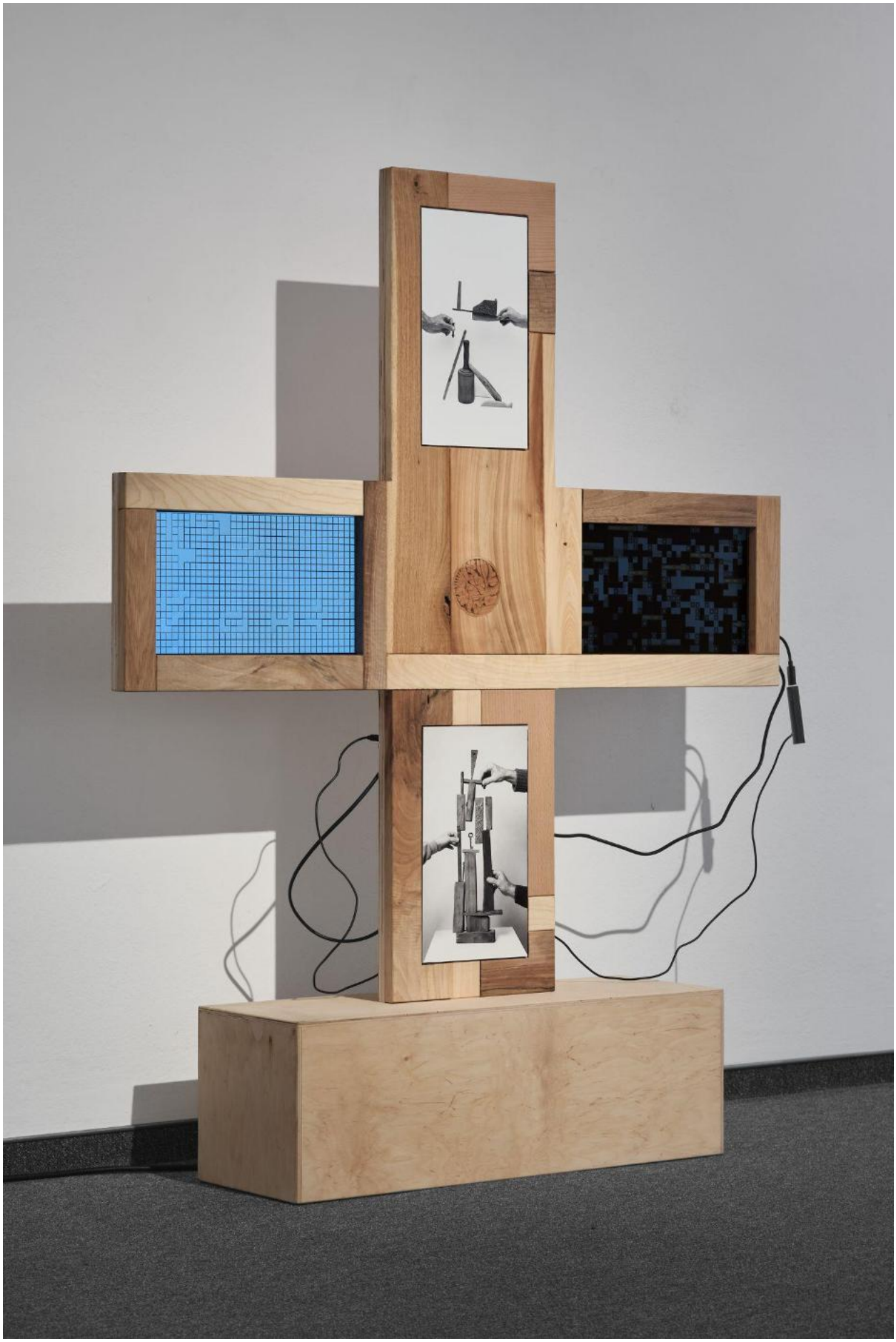
Enteriőrképek a CAPAZINE LET'S CODE! kiállításról:

Gemini
PixVerse
Chat GPT
MAREA JAFU A VAGONULUI DE LA MOGOȘOAIA
Gemini
Chat GPT
PixVerse

A kiadvány szerkesztése folyamatban van. A készülő CAPAZINE LET'S CODE! zine egy interaktív, HTML-alapú felület lesz, amely a kortárs nyelvi modellek kezelőfelületeinek vizuális logikáját idézi. A hét projekt különálló blokkokban jelenik meg, amelyekben a képek, projektleírások és alkotói szövegek kapnak helyet. A kiadvány generatív működésének köszönhetően minden újrageneráláskor változhatnak az egyes projektek vizuális jellemzői, például a színek, a betűtípusok és bizonyos esetekben a tartalmak elrendezése is. A kiadványhoz színkódolt tartalomjegyzék és PDF-generátor is kapcsolódik, így az aktuális verzió letölthető és nyomtatható lesz.

A CAPAZINE műhely korábbi kiállításai és zinejei:

- Vol. 01 – LET'S PLAY! (2018): játék, szabadság, tanulás és a zine mint autonóm publikációs forma.
- Vol. 02 – LET'S DANCE: a fotográfia és a zene, valamint az álló- és mozgókép kapcsolatának vizsgálata.
- Vol. 03 – LET'S EAT: az evés mint személyes, társadalmi, politikai és érzéki tapasztalat.
- Vol. 04 – LET'S PLANT: a kert, a növények és az ember–természet viszonyának fotográfiai szempontú vizsgálata.
- Vol. 05 – LET'S PET: az ember és az állat kapcsolatának, az állati érzékelés és reprezentáció vizsgálata.
- Vol. 06 – LET'S ROLL: a fotográfia és a film határterülete, az állókép és a mozgókép kapcsolata.
- Vol. 07 – LET'S STAGE: a megrendezett fotográfia történeti, elméleti és kortárs kérdései.
- Vol. 08 – LET'S CODE! (2025): algoritmikus képalkotás, mesterséges intelligencia, fotográfia, emlékezet és a technikai kép átalakulása.

A CAPAZINE sorozat teljes áttekintése a Capa Központ oldalán érhető el:
https://archiv.capacenter.hu/?s=capazine
https://capacenter.hu/capazine-workshop/

CAPAZINE LET'S CODE! sajtó:
https://kultura.hu/capazine-let-s-code/
https://blog.capacenter.hu/2026/09/28/lets-code-a-2025-os-capazine-workshop-fotografiai-projektjei/

Összegzés

A CAPAZINE – LET'S CODE! számomra egyszerre jelent művészeti, pedagógiai és közösségi gyakorlatot. A workshop célja nem csupán az volt, hogy a résztvevők megismerjék a mesterséges intelligencia új képkészítési lehetőségeit, hanem hogy közösen gondolkodjanak arról, hogyan változtatja meg ez a technológia a fotográfiáról, a képek hitelességéről, a szerzőségről és az alkotói szerepről alkotott elképzeléseinket. A közös munka során létrejött

projektek és a hozzájuk kapcsolódó kiállítás és kiadvány egyaránt azt a folyamatot teszik láthatóvá, amelyben a technológia nem önmagában áll a középpontban, hanem a kritikai gondolkodás és az alkotói kísérletezés eszközévé válik.

A CAPAZINE többéves működése során kialakított módszertan számomra azért is fontos, mert a művészeti képzésen túlmutató tapasztalatot kínál: a résztvevők egy teljes alkotói folyamatban vesznek részt, megtapasztalják az együttműködés, a szakmai párbeszéd, a kiállítás és a publikálás működését, és közben saját hangjuk és szakmai önállóságuk kialakításán dolgoznak. A LET'S CODE! ennek a módszernek egy aktuális technológiai és társadalmi kérdésre adott válasza, amelynek tapasztalatait a jövőben is szeretném továbbvinni és fejleszteni.

Bízva pályázatom kedvező elbírálásában,
üdvözlettel:

Mucsi Emese

2026. október 4., Budapest